

همایش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی در آینه نقد و بررسی

• نگین نیکومنظری

از نظر موضوع همایش‌ها، «خدمت اطلاع‌رسانی» با ۶۳ عنوان مقاله بیشترین و آرشئو کمترین سهم را به خود اختصاص داده است.

از جمله مسائل مطرح‌شده در نتایج پژوهش‌های کمیته پژوهشی ادکا عبارت بودند از: ضرورت آسیب‌شناسی در محورهای همایش‌ها، کادر علمی همایش‌ها، کیفیت داوری، هزینه‌ها، چاپ نشدن مجموعه مقالات همایش‌ها و نقش این همایش‌ها در بهبود اوضاع کتابداری و اطلاع‌رسانی.

اعضای اصلی نشست عبارت بودند از: فاطمه رهادوست، ابراهیم عمرانی، دکتر علیرضا نوروزی و داریوش علیمحمدی. در این نشست مسائل و مشکلات برگزاری همایش‌ها به بحث و بررسی گذاشته شد.

ابراهیم عمرانی در سخنرانی خود به اهداف همایش‌های ماهانه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پرداخت و ضرورت برگزاری همایش‌ها را، ایجاد محملی برای کتابداری ذکر کرد. محملی که کتابداران بتوانند به‌واسطه آن هر ماه به‌طور مستمر با یکدیگر ارتباط داشته باشند.

وی در ادامه افزود: در ابتدای برگزاری همایش‌ها، کیفیت فدای کیفیت شد تا چنین محملی ایجاد شود؛ اما نباید این وضعیت ادامه پیدا کند. ایشان همچنین ارتقاء شاخص‌ها را وسیله‌ای برای اعمال محدودیت بر این همایش‌ها دانستند.

فاطمه رهادوست به مرزبندی‌های موجود در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی اشاره کرد و با تأکید بر وجود مرزبندی‌ها گفت: اگر هدف از برگزاری همایش‌ها

دومین نشست کمیته گردهمایی‌های اتحادیه انجمن‌های علمی دانشجویی کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران (ادکا)، در ۳۰ مرداد ۱۳۸۷ برگزار گردید. در این برنامه هدف اصلی نگاه کلی و انتقادی به همایش‌های برگزارشده در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی، اعم از دانشجویی و غیردانشجویی، مسائل پیرامونی و بازخوردهای آنها و همچنین رسیدن به استانداردی مناسب در برگزاری همایش‌ها اعلام شد.

در ابتدای نشست، کمیته پژوهشی ادکا، نتایج حاصل از چند پژوهش در رابطه با همایش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی پرداخت و نتایجی به شرح زیر ارائه کرد: با بررسی روند برگزاری همایش‌ها از سال ۵۸ تا ۸۶ مشخص شد، حدود ۵۷ همایش در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی برگزار شده است. قبل از دهه ۷۰، سالانه یک همایش برگزار می‌شد که این وضعیت از دهه ۷۰، روندی روبه‌رشد داشته و در دهه ۸۰ به اوج خود می‌رسد. سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها، ۵۱ درصد همایش‌ها را برگزار کرده‌اند، که سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی با ۲۲ نشست تخصصی ۳۶ درصد این آمار را به خود اختصاص داده است. گروه‌های کتابداری و کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌ها، با برگزاری ۱۲ همایش، ۲۰ درصد از گردهمایی‌ها را به‌خود اختصاص داده‌اند و در نهایت انجمن‌های دانشجویی ۱۹ درصد از این سهم را به‌خود اختصاص داده است.

از نظر محل برگزاری همایش‌ها، ۵۱ درصد همایش‌ها در تهران و مابقی در شهرهای دیگر به‌ترتیب مشهد، اصفهان و کرمان برگزار شده است.

دکتر علیرضا نوروزی: در همایش‌ها و کنفرانس‌های خارجی دانشجویان مشاهده نمی‌شوند و متخصصان با حضور در همایش‌ها مسائل را مورد بررسی قرار داده و نتایج پژوهش‌های جدید را مطرح می‌کنند

داریوش علیمحمدی:
ضرورتی ندارد که حتماً
مقالات به صورت کتاب
چاپ شوند. بهتر است
مقالات در نشریات
دانشجویی و در صورت
کیفی بودن، در نشریات
تخصصی رشته چاپ
شوند

داریوش علیمحمدی سخنران بعدی نشست، مشکل اصلی همایش‌های داخلی را مسئله داوری آنها مطرح کرد. علیمحمدی داوری همایش‌ها را در سه مرحله دسته‌بندی کرد. فاز اول قبل از همایش و مربوط به زمانی است که چکیده مقالات به دست برگزارکنندگان می‌رسد، در این مرحله از داوری باید از فرم‌های از پیش طراحی شده استفاده کرد؛ فاز دوم داوری، در حین برگزاری همایش و مربوط به رتبه‌بندی مقالات و تعیین مکانیزم‌های تشویق است؛ و در نهایت فاز سوم داوری به برداشت و قضاوت جامعه و افراد شرکت‌کننده در همایش مربوط می‌شود.

وی در ادامه، به وضعیت انتشار مجموعه مقالات همایش‌ها، به خصوص همایش‌های دانشجویی اشاره کرد و گفت: ضرورتی ندارد که حتماً مقالات به صورت کتاب چاپ شوند. بهتر است مقالات در نشریات دانشجویی و در صورت کیفی بودن، در نشریات تخصصی رشته چاپ شوند.

در پایان امیررضا اصنافی، دبیر ادکا، در جمع‌بندی نشست گفت: همایش نه لیگ برتر است و نه المپیک که برای برگزاری یا ارائه مقاله در آن مسابقه بدهیم؛ همایش‌ها تنها وسیله‌ای برای اشتراک دانش هستند.

کیفیت و پیشرفت فرد و رشته است، کانال‌های زیادی برای رسیدن به این مقصود وجود دارد و یکی از این کانال‌ها نوشتن برای انجمن کتابداری است؛ چرا که از این طریق، فرد نوشتن را تمرین می‌کند و از طریق نوشتن به ارتقای خود و رشته کمک می‌کند.

دکتر علیرضا نوروزی سخنران بعدی نشست، به همایش‌ها به عنوان مجرای اطلاعاتی نگاه کرد از رابطه تئاتر بین مجلات علمی و همایش‌ها سخن گفت. در ادامه هدف همایش‌ها را ارائه نتایج پژوهش‌های جدید ذکر کرد و گفت: در همایش‌ها و کنفرانس‌های خارجی دانشجویان مشاهده نمی‌شوند و متخصصان با حضور در همایش‌ها مسائل را مورد بررسی قرار داده و نتایج پژوهش‌های جدید را مطرح می‌کنند. ایشان حامیان همایش‌ها (حامیان مالی و علمی) را یکی از شاخص‌های ارزیابی کیفیت همایش‌ها برشمرد و افزود محتوای همایش‌ها باید ارزیابی شده و به صورت تخصصی‌تر برگزار شوند.

ایشان در ادامه، مشکلات همایش‌های ایران در قیاس با همایش‌های خارجی را پژوهشی نبودن، عدم انطباق آنها بر نیازهای جامعه، غیر عملی بودن راهکارها و پیشنهادهای و تأخیر زمانی چاپ مقالات ذکر کرد.